

بہشی ہونہری شیوہکاری

کۆلیژی ہونہرہ جوانہکان/ ہہولیر

زانکۆی صلاح الدین

بابہت ہونہری ہیئکاری قۆناغی یہکەم

پہرتووکی کۆرس – (سالی 4)

ناوی مامۆستا : دکتۆر (توانا یحیی خضر مرجان)

سالی خویندن: 2024-2023

پەرتووکی کۆرس Course Book

1. ناوی کۆرس	هونەری هیلکاری
2. ناوی مامۇستای بەر پرس	مامۇستای پاریدەدەر (توانا یحیی خضر مرجان)
3. بەش / کۆلیژ	کۆلیژی هونەرەجوانەکان / بەشی هونەری شیوەکاری لقی (ویئەکیژان)
4. پەیوەندی	ئیمیل: twana.khudhur@su.edu.krd ژمارەى تەلەفۆن 0750 4468363
5. یەكەى خویندن (بە سەعات) لە هەفتەیکە	پراکتیک: 4 چوار کاتژمێر تیۆری: 2 دوو کاتژمێر
6. ژمارەى کارکردن	6 شەش کاتژمێر
7. کۆدی کۆرس	
8. پرۆفایەلی مامۇستا	ئەو لىنكى تايپەت بەخۆمە که له ناو ساپتی زانکزی صلاح الدین هەموو کارو چالاکیەکانمی تێدایە لەوانە CV زانستی و هونەری. /https://sites.google.com/a/su.edu.krd/twana-yahya-khudhur
9. وشە سەرەکیەکان	ستیلایف - سکچ - تاریکی و رووناکی - هیل - هیللی دزیەک (کۆنتراست) - تۆن - تظلیل - گۆشەکانی هونەری - جوله - قوماش - تەوازن - قەلەمی رهژوو - پینووسی جاف - ئەناتۆمی - روانگە - پرۆژیکتۆر - پەیکەر - گۆزە - بۆرد - ستول - ستاندر - تیکستچەر
10. ناوەرۆکی گشتی کۆرس:	ئەم بابەتە: بە بناغەى هونەری شیوەکاری دادەنریت، وەك وانەییەکی کرداری که پیکهاتووە لە 2 کاتژمێر تیۆری و 4 کاتژمێر پراکتیکی، لە ماوەى ئەو کاتژمێرانەى خویندن هەولدهدم قوتابیان ناشنا بکەم بە چۆنیەتی بەکارهینانی جۆرهکانی پینووس لەوانە: پینووسی (رەساس، پینووسی جۆرهکانی بی تا بی دوازده (B تا 12B) و خەلوز و جاف و صۆفت و...هتد). هەرودها لیكۆلینەوه لە چۆنیەتی دابەش کردنی تاریکی و رووناکی بەسەر تەنەکان (مۆدییل و ستیلایف) و هتد.... بەشیوەییەکی هونەریانە، هەرودها ناشنا بوونیان بە جۆرهکانی تیکستچەر لەوانە گۆزە کاتیك که بە قور دروستکراوه و لە فرن سوردهکریتەوه، هەرودها ستیل و دار و پلاستیک و هتد... ئەمانە لە لایەك... هەرودها راهاتن بەخیرا دروستکردنی هیلکاری (سکیچات) زۆر شتی هونەری تر... وە رەچاوکردن و فیربوونی ئەم بابەتانە دەبیته بنەمایەك بۆ شارەزایی پەیداکردن و ناسانکاریەك بۆ وانەکانی دیکەى ئەم بەشە هونەریە بە هەموو لقەکانیەوه، وە دۆزینەوهی لایەنە شاراوەکانی تری (هیلکاری) لە میانەى کارکردن بە دریزایە ئەم سالەى خویندن بە هەردوو سەستەری یەكەم و دووهم.

11. ئامانجەكانى كۆرس:

1. چۈنئەتتى بەكارھىنئانى رەگەزەكانى ھىلكارى و تۆنەكان و ھىلە دزىەكەكان (كۆنترپاست) لەكاتى كارکردندا.
2. فېربوونى ھونەرى جولاندى دەست لە كاتى ھىلكارى كرىندا.
3. پراھاتن لە سەر پېنوووسى جۇراو جۇر وەكو (جۇركانى پېنوووسى رەساس و پېنوووسى تايبەت بە وېنەكېشان وەك (B تا B12) وخەلۇز و قەلەم جاف و ھتد....
4. پېوانە كرىن و دابەش كرىنى ئەو شېوانەى كە بە نىيازىن لېكۆئىنەوھىان لەسەر بکەين بە شېوھىەكى زانستى و ھونەرىانە لەكاتى كرىدا.
5. فېربوون و رەچاوكرىن و ھەرامۇش نەكرىنى لايەنى (پروانگە) لە كار كرىندا.
6. شارەزا كرىنى قوتابىان لە چۈنئەتتى دروست كرىنى تەكنىكى ھىلكارى.
7. فېربوون و ھەستكرىن و بەكارھىنئانى رووناكى (پروژېكتور) بۇ سەر ئەو شتانەى كە بەنىيازىن بېكېشىن بۇ جىاكرىنەوھى لايەنى تارىكى و رووناكى بە شېوھىەكى ھونەرىانە.
8. جىاكرىنەوھى جۇرى مەلەسى (زىر و لووس يان رەق و نەرم) و شارەزا كرىنىان بە جۇرەكانى قوماش لە رووى (تېكستچەر) و تۇن و رەنگەكاندا.
9. لېكۆئىنەوھى و شارەزابوون لەسەر مادە رەقەكان وەك (پەيكەرى قالب كراو و گۆزەى سوركراوھ) لەكاتى دروستكرىنى (ستىلايف)دا.
10. فېربوونى شېوازى رەخنە گرتن و رەخنە قىبول كرىن لە كارى ھونەرى لە پاش تەواو كرىنى كارەكانىان لە كۆتايى وانەكەدا، ئەمەش بۇ ئەوھى بتوانن لە دوا رۇژدا رەخنە لەيەك قىبول بکەن لەپېناو لە دايكبوونى كارىكى ھونەرىانە.

12. ئەركەكانى قوتابى:

ئەركەكانى قوتابى لەيەكەم رۇژدا و لەيەكەم محازەردا دىارى دەكەم : سەرەتا بە (شېوھىەكى گشتى):
لەپاش يەكتر ناسىن، كورسبووكى وانەكەيان بۇ دەخوئىنەوھى خال بە خال، تېدا ئەركى خۆم وەك مامۇستا و ئەركى قوتابى بە چاكى روون دەكەمەوھى، وە لە كۆتايى قسەكانىشما گۆئ لە پراو تېبىنىيەكانىشيان دەگرم، وە نوئىنەرىكىش دەست نىشان دەكەم بۇ كار ئاسانى لە نېوان قوتابىان و مامۇستا، ھەروھە ناونىشانىكىش بۇ ئەم گروپە لە فايبەر يان واتسئاب دادەنئىم و لەسەر وايت بۇرد بۇيان دەنووسمەوھى بۇ ئەوھى لەرىگای ئەم گروپەوھى كارەكانمان خېراتر راپەرئىنن، بۇنمونه بە بېرھىنانەوھى ئەركەكانىان و دابەزاندىنى چەندىن كارى جىھانى و ناوخۇيى و بگرە كارە ھونەرىەكانى خۇشم ئەگەر پەيوەندى بە ئەركەكەيانەوھى ھەبىت ھەروھە بلاو كرىنەوھى سەرچاوەى زانستى تايبەت بە محازەردى ئەو ھەفتەيە، ھەروھە پېدانى چەندىن زانىارى لەسەر بابەتەكە.

بە شېوھىەكى تايبەتتى و وردتر:

پاش ئامادەبوونى قوتابىان لە ھۆلئ خوئىندندا لە كاتى دىارىكراوى خۇياندا كە بە پېئى خشتەى ھەفتە دىارىكراوھ، پاش سلاو بەخېرھاتنى قوتابىان، لىستى ناوھەكان دەخوئىنەوھى بۇ ئەوھى بزائىم كى ئامادە نەبووھ، پاشان بەبىر ھىنانەوھى وانەى رابردوو بە شېوھىەكى خېرا تا دەگەمە ئەو شوئىنەى كە ئەركى مائەوھىانم پېدابوون، داواى واجبەكانىان لئىدەكەم يەكە بە يەكە تەماشە دەكەم و رىنمايى و تېبىنىان دەدەمى ئەگەر پېئويست بكا، لە ھەمانكاتدا نمرەيان بۇ دادەنئىم لەسەر ئەم چالاكەى، بېگومان ئەمە كاتى دەوئت، وە مەرچىش نىيە ھەموو وانەيەك كاتەكان وەك يەك بن، ھەندىك جار يەك كاتزىمىر دەخائىنى و ھەندىكجارىش يان كەمتر يان زياتر.

له پاشان به پي پي كۆرسىبووك قوتابيان خۇيان ئامادە دەكەن بۇ ئەنجامدانى ئەو وانەيەى كە پيويستە بيكەن بۇ ئەو رۇژە ئەو بابەتە، كە له محازەرى پيشو ئاگادار بوون كە چيپكەن.

بەر له دەستپي ك روونكر دنەوئى تەواويان دەدەمى لەسەر كارى ئەو رۇژە وە ئەگەر پيويستيشى كرد له پيشيان خۇم كارپك دروست دەكەم بۇ ئەوئى خيراتر پەيامى وانەكە تپيگەن كە بەنيان چى بكەن، لەپاشان ھەر پرسيارتيكيان ھەبپت له پيشەكى كارگەيان وەلاميان دەدەمەو ھەروھە ھەر گرفتەكيان ھەبپت بە پي توانا بۇيان چيپەجى دەكەم، دواتر دەستدەكەن بە كارگردن، منيش لەگەئيان دەبم تا كۇتايى ، له ھەمان كاتيشدا نمرە دادەنيم لەسەر چالاكيەكانيان، له كۇتاييدا كارەكانيان ريز دەكەن دانە بەدانە تيبينيان دەدەمى خالى باش و خەراپ بۇيان دەستنيشان دەكەم، وە ھەوليش دەدەم دەرھەتيان بەدەمى رەخنەى بنيادنەر لەيەك بگرن و دەستخۇشى لەيەك بكەن بەو ھيوايەى لايەنە خەراپەكان دووبارە نەكەنەو بەلگو له مائەو ھەند جارپك دووبارە بكەنەو تا بەھيز ببن، وە بەرنامەى وانەى داھاتوو لەسەر پروجرامى كۆرسبووكەكە دادەنپن و قسە دەكەين و ئەركى مائەوھيان پيدەدەم سەرچاوى زانستيش له گروپى F.B دادەبەزنىم بۇ ئاسانكارى، وە دووبارە ناويان دەخوينمەو ھە بۇ نووسينى ناوى قوتابيانى نەھاتوو.

13. رپگەى وانە ووتنەو:

بيگومان سوود له تەكەنەلۇژياى سەردەم وەردەگرم بۇ ناسان گەياندى ئەو پەيامە زانستىەى كە بە نيازم بە قوتابيان بگەينم، وە خاوەنى داتاشۇى تايبەتى خۇم كە لەسەر ئەركى خۇم كړيومە وە بە بەردەوام ھەولم داوہ له تەكەنەلۇژيا له نەوئى نوئى زيرەكتريم، ئەمەش ئاسانكارى ئەووم دەدات كە پەيامەكانى وانەكەم بە شيوەيەكى سەرگەوتوانە و ناسان بگەينم پاش خۇ ئامادەكردى پيشوختيم، ھەروھە بەكارھينانى كۇنترپۇينت و وايت بۇرد و پاوەرپۇينت.

14. سيستەمى ھەلسەنگاندن:

ھەولەكى جدى دەدەم بەوئى كە ھەرگاتپك قوتابى ئامادەى وانەكەم نەبپت ھەست بەوہ بكات كە ئەورۇژە زانيارىەكى گرنگى لەدەست چوو، ھەروھە ئۆتۆماتىكى بيپەش دەبپت له نمرەى چالاكى رۇژانەى بى ئەوئى نمرەى لەسەر نەھاتن دابنيم، چونكە نەھاتنى قوتابى سزاكەى غياپە، وە غياپاتيش بە پي رينمايەكانى بەش ليژنەى تايبەتى ھەيە بۇ بەدوو داچوونەوئى، بەلام دەبى ئەوئى بزانين كە ئەوئى ئامادەى وانە نەبپت تەنھا نووسينى غياپ نيبە، بەلكۇ نمرەى چالاكى رۇژانەى له دەستدەدات و شوپنى كارەكەى ئەو رۇژى بەتال دەبپت بەتايبەتى لەكاتى پراكتىكى.

— (10) نمرە لەسەر كارى ھەفتانەى ناو پۆل دەبپت له لايەن مامۇستاي بابەت.

— (15) نمرە لەسەر ھەلسەنگاندنى پراكتىكى كە لەلايەن ليژنەى ديارىكراو كە له سەرۆكايەتى بەش دەبپت.

— (15) نمرە لەسەر تاقىكر دنەوئى تيۇرى دەبپت.

تيكرى ئەم نمرانە دەبپتە 40% ئەم كۇشش.

وہ 30 نمرە پراكتىكى و 30 نمرەش تيۇرى كە تيكرى ئەم دوو نمرەيە دەبپتە 60 نمرەى كۇتايى كۇرس.

ئەمە له كۇرسى يەكەم... وە له كۇرسى دووہم بە ھەمان شيوە دەبپت.

15. دەرئەنجامەكانى فيربوون

بيگومان ئيمە وەكو مامۇستا دوو ئامانجى سەرەكيمان دەبپت:

يەكەميان: پەروەردەكر دنيان وەك ھونەر مەنديك كە بتوانن خاوەن شيوازيكي ھونەريانەى خۇيان بن، بۇ ئەوئى بتوانن له دوا رۇژدا پيشانگا له ناوہوو دەرەوئى ولات بكەنەو، ھەروھە داھينەر بن له بواری خۇيان ھەموو كات خاوەن بيرۆكەى نوئى بن بۇ ئەوئى بتوانن بەكارە جوانەكانيان بژيوى ژيانيان دابين بكەن و سوود

<p>به شار و ولاتەكەيان بگهینن، وه بتوانن ئەو پۆستانە وەرگرن كه له خزمەتکردنی ئەولایەن (هونەری) دابیتت بۆ بەرەو پیشبردنی هونەری رەسەنی کوردی.</p> <p>دووهمیان: ببن بە مامۆستایەکی سەرکەوتوووی وانەى هونەرى له قوتابخانەکان و فەرمانگەکانى حکومى و ناحکومى و کردنەوى خولى هونەرى، هەموو ئەوانە ئاواتى ئیمەى مامۆستایە که هەولێ جەیمان داوه تاوهکو قوتابیان بەو دوو خالە بگەن.</p>	
<p>16. لیستی سەرچاوه</p>	
<p>1. Draw Faces & Expressions. 2. Figure Drawing. 3. Dynamic Figure Drawing. 4. The Pencil. 5. Drawing Portraits. 6. Drawing the Human Head.</p>	<p>هونەرى هیلکاری</p>
<p>17. بابەتی کرداری:</p>	
<p>د. توانا یحیی خضر مرجان 1 شەممە ، 2 دوو کاتژمێر تیۆری و 4 چوار کاتژمێریش پراکتیکی.</p>	<p>1- هەفتەى یەكەم: یەكتر ناساندن و روونکردنەوهیەکی پوخت دەربارەى پرۆگرامى خویندنی ئەمسال لەم وانەیه، وه هەولدان بە دوورخستنەوهى پرۆگرامى كۆن وه پیشنیارکردنی بابەتی نۆی که بگونجی لەگەڵ قوتابیانى ئەم سەردەمه لەم قۇناغه، وه پێدانى زانیاری سەبارەت بە چۆنیەتی کارکردن بە درێژایی ئەمسالەى خویندن، وه دروستکردنی کەش و هەوايەکی هونەرى بۆ چالاكکردنی قوتابیان و هاندانیان بۆ هونەرى هیلکاری.</p> <p>2- هەفتەى دووهم: تاقیکردنەوهى قوتابیان بۆ زانینى ناستى تاکایەتى و تواناکانیان لەم وانەیهدا.</p> <p>3- هەفتەى سێیەم: تیۆرى: میتۆدى هونەرى هیلکاری دەخوینن كه 2 کاتژمێر به داتاشۆ و به شیوهیهکی ئەكادیمی . پراکتیکی: پێداچوونەوهیەك لەسەر جۆرهكانى هیل و فیرکردنی هونەرى جولانەوهى دەست لەكاتى هیلکاریدا.</p> <p>4- هەفتەى چارەم: تیۆرى : باس لە میژوووی هونەرى هیلکاری و تەکنیکی ئەم هونەرە و سەردەمهكەى دەكەم، پراکتیکی: لیکۆلینەوه لەسەر شیوه ئەندازەییەکان، وه کۆنترۆل کردنی لایەنى روانگە.</p> <p>5- هەفتەى پینجەم: تیۆرى: چەند زانیاریەك دەربارەى هونەرى هیلکاری له شارستانیەته كۆنەكان، كه له شارستانیەتى میزوپۆتامیا دەست پێدەكات بە پێى میتۆدى (هونەرى هیلکاری). پراکتیکی: پێدانى زانیاری لەسەر لایتینگ (سێبەر و رووناکى) و پراکتیکیزمى لەسەر</p>

	<p>ستىلايف، لەكۆتاييدا خالە لاوازەكان دەستنيشان دەكرىت و تىيىنى دان لەسەر كارەكانيان + ئەركى مالهوه لە تيۆرى و پراكتيكي.</p> <p>6- هەفتەى شەشم:</p> <p>تيۆرى: چەند زانباريەك دەربارەى هونەرى هيلكارى لە شارستانىەتى فيرعەونى.</p> <p>پراكتيكي: ليكۆلئىنەوه لە سروشتى بيگيان (ستىلايف) و چۆنيەتى دانانى ستىلايف و ديارى كردنى ديتيلەكان و كاريگەرى تاريك و رووناكى.</p> <p>خالە لاوازەكان دەستنيشان دەكرىت و دەبىتە واجب، هەروەها پەيداكردى زانبارى و گەرانى زياتر دەربارەى هونەرى فيرعەونى.</p> <p>7- هەفتەى حەفتم:</p> <p>تيۆرى: چەند زانباريەك دەربارەى هونەرى هيلكارى لە شارستانىەتى يۇنانى كۆن.</p> <p>پراكتيكي: ئاشناكرنى قوتابيان بە رەگەزەكانى هونەر لەوانە (السياده) دەسلەتداريەتى لە ستىلايف و نمونە هينانەوهى كارى هونەرى جيهانى.</p> <p>واجب: تيۆرى و پراكتيكي دەربارەى بابەتەگە</p> <p>8- هەفتەى هەشتم:</p> <p>تيۆرى: پيدانى زانبارى دەربارەى هونەرى هيلكارى لە سەردەمى رۆمانىەگان.</p> <p>پراكتيكي: ليكۆلئىنەوه لەسەر قۆماش و جۆرەكانى قوماش و تىكسچەرى قوماشەگان.</p> <p>واجب</p> <p>9- هەفتەى نۆيەم:</p> <p>تيۆرى: چەند زانباريەك دەربارەى هونەرى هيلكارى لەسەردەمى ئىسلامى.</p> <p>پراكتيكي: فيركردنى قوتابيان بە دانانى ستىلايف بە شىواى هەرمەكى و (كۆنتراست) دانانى ئەو ستىلايفانەى كە بە نيازىن داينبنيين لەگەل باگراوند.</p> <p>10- هەفتەى دەيەم:</p> <p>بينىنى هيلكارى هونەرمەندانى جيهانى و هەلبژاردنى چەند هيلكارىەكى بە هيز لە نيو كۆمەليك لە هيلكارى، و دانانى لەسەر فلاش ميمۆرى يان دانانى لەسەر ماسنجەر يان فايبەر يان ئەو (گروپ)ەى كە لە لايەن مامۆستاي بابەتەوه دانراوه و هەلبژاردنى ئەم هيلكارىانە لە لايەن قوتابيانەوه بۆ لاسايى كردنەوهيان بە پيوانەى 70X 50</p> <p>11- هەفتەى يازدە:</p> <p>تيۆرى: چەند زانباريەك دەربارەى هونەرى هيلكارى لەسەردەمى سەدەى وريابوونەوه و جۆرەكانى هونەرى هيلكارى لەو سەردەمە.</p> <p>دانانى دوو جۆر قوماش كە جياواز لە رەنگ و تىكسچەر لە ناوهراستى هۆل و دانىشتنى قوتانبان بەشيوەى بازنەيى 3D و ديارى كردنى ئاراستەى رووناكى.</p> <p>واجب</p> <p>12- هەفتەى دوازدە:</p> <p>تيۆرى: ريبازە بنكەيەكانى هونەرى هيلكارى ئىتالى لەسەدەى وريابوونەوه.</p> <p>پراكتيكي: دانانى ستىلايف بە شىواى پەيكەر</p> <p>واجب</p>
--	--

	<p>13- ھەفتەى سېزدە: تېۋرى: ھونەرى ھىلكارى لەلايەن ھونەرمەندانى ئىتالى (ليۇناردۇ داڧىنشى) و (مايكل ئەنجىلۇ) و (روفئىل). پراكتىكى: لېكۆلئىنەو لەسەر مادەى رەق وەك قورى سوركراوہ (گۆزہ) و مامەى نىكل و مادەبەكى نەرم وەك ئىسڧەنج و بووكۆلە. ئەمانەش بۇ ھەست كردن بە ساوى مادەكان و مامەلە كردنيان لەگەل مادەكان. 14- ھەفتەى چاردە: تاقىكردنەوہى تېۋرى 15- ھەفتەى پازدە: تاقىكردنەوہى پراكتىكى.</p>
<p>18. ئەم بابەتەى لەسەرەوہ كە باسەم لېوہ كرووہ خۇى بابەتېكى كردارىيە 4 كاتزمېر پراكتىكيە و 2 كاتزمېرىش تېۋرىە بە ناوى (ھىلكارى ستىلايف) بۇ قوتابيانى قۇناغى يەكەم.</p>	
<p>19. تاقىكردنەوہكان: 30 نمرە تېۋرى + 30 نمرەش پراكتىكى + 10 نمرە رۇژانە</p>	
<p>20. تېيىنى تر:</p>	
<p>21. پىداچونەوہى ھاوہل ئەم كۆرسىبوو كە دەبىت لەلايەن ھاوہلېكى ئەكادىمىيەوہ سەير بكرىت و ناوہرۇكى بابەتەكانى كۆرسەكە پەسەند بكات و جەند ووشەيەك بنووسىت لەسەر شياوى ناوہرۇكى كۆرسەكە و واژووى لەسەر بكات. ھاوہل ئەو كەسەيە كە زانىارى ھەبىت لەسەر كۆرسەكە و دەبىت پلەى زانىستى لە مامۇستا كەمتر نەبىت.</p>	